

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 148/2012-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosti Š. F. a A. F., obaja bytom K., zastúpených H., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta Mgr. P. K., vedené pod sp. zn. Rvp 2155/2012 a sp. zn. Rvp 2156/2012, ktorými namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaniach vedených pod sp. zn. 9 C 122/2004 a sp. zn. 9 C 65/2010, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 378/2011, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť Š. F. vedenú pod sp. zn. Rvp 2155/2012 a sťažnosť A. F. vedenú pod sp. zn. Rvp 2156/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 2155/2012.

2. Sťažnosti Š. F. a A. F. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 15. februára 2012 doručené sťažnosti Š. F. a A. F. (spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorými namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovoru“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 9 C 122/2004 a sp. zn. 9 C 65/2010, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 378/2011. Sťažnosť Š. F. bola ústavným súdom zaevidovaná pod sp. zn. Rvp 2155/2012 a sťažnosť A. F. pod sp. zn. Rvp 2156/2012.

Z obsahu sťažností, ako aj k sťažnostiam priloženej dokumentácie vyplýva, že pred okresným súdom sa 5. mája 2004 začalo konanie v právnej veci navrhovateľov 1. Š. F., 2. L. Ď., 3. L. Ď., 4. A. F., 5. I. F., 6. O. F., 7. Š. F., 8. B. F., 9. M. F. a 10. A. F. proti odporcom 1. Slovenská republika – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, 2. Slovenská republika – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, 3. Slovenská republika – Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Kýčerského 1, Bratislava, 4. Slovenská republika – Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Mierová 19, Bratislava, o náhradu škody z titulu zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup podľa § 18 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym postupom; konanie bolo vedené pod sp. zn. 9 C 122/2004. Okresný súd vo veci samej rozhodol rozsudkom č. k. 9 C 122/2004-384 z 1. júna 2010 tak, že návrh navrhovateľov zamietol, pričom časť návrhu, ktorá sa týkala navrhovateľov v 1. rade Š. F. a vo 4. rade A. F., t. j. sťažovateľov, ako aj navrhovateľiek B. F. a M. F. (ďalej len „ďalšie navrhovateľky“), vylúčil na samostatné konanie z dôvodu, že právny predchodca sťažovateľov a ďalších

navrhovateľiek v priebehu konania zomrel; označený rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť 8. septembra 2011.

Návrh týkajúci sa sťažovateľov a ďalších navrhovateľiek vylúčený na samostatné konanie bol vedený okresným súdom pod sp. zn. 9 C 65/2010. O tejto časti návrhu rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 9 C 65/2010-99 z 3. mája 2011 tak, že ho zamietol. Proti označenému rozsudku okresného súdu sťažovatelia a ďalšie navrhovateľky podali odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol rozsudkom č. k. 9 Co 378/2011-122 z 10. novembra 2011 tak, že odvolaním napadnutý rozsudok potvrdil. Rozsudok okresného súdu z 3. mája 2011 v spojení s označeným rozsudkom krajského súdu nadobudol právoplatnosť 28. decembra 2011. Proti právoplatnému rozsudku krajského súdu podali sťažovatelia 16. januára 2012 dovolanie.

Sťažovatelia vo svojich sťažnostiach v zásade zhodne popisujú priebeh namietaných konaní pred okresným súdom a krajským súdom, keď najmä uvádzajú:

„V právnej veci navrhovateľov Š. F. a spol. (sťažovateľ ako navrhovateľ v 1. rade) proti odporcom Slovenská republika – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky a spol., vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 9 C 122/2004, podal sťažovateľ dňa 5. mája 2004 žalobu na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom (v zmysle § 18 a nasl. z. č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom) o zaplatenie 1.346.000,- Sk (44.679,01 Eur) s príslušenstvom.

... Po viac než šiestich rokoch nečinnosti Okresný súd Bratislava I, ako súd prvého stupňa konajúci vo veci, svojim rozsudkom zo dňa 1. júna 2010, č. k. 9 C 122/2004-384, predmetný návrh zamietol a zároveň nepriznal odporcom náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil okrem iného tým, že predmetnú žalobu možno považovať za predčasne podanú a zároveň súd dospel k záveru, že v konaní neboli preukázané zákonné predpoklady zodpovednosti odporcov za škodu titulom nesprávneho úradného postupu a preto návrh v celom rozsahu ako nedôvodný zamietol. Týmto rozsudkom zároveň súd prvého stupňa vylúčil prejednávajúcu právnu vec navrhovateľov v 1., 4., 6. a 9. rade (teda aj sťažovateľovu vec) na samostatné konanie podľa § 112 ods. 2 O. s. p...

Sťažovateľ podal proti vyššie uvedenému rozsudku súdu prvého stupňa v zákonnej lehote, dňa 7. júna 2011, odvolanie, v ktorom žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu.

Po následnej ďalšej vyše päť mesačnej nečinnosti vydal Krajský súd v Bratislave, ako odvolací súd, dňa 10. novembra 2011 rozsudok, č. k. 9 Co 378/2011-122, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Odporcom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Rozsudok odvolacieho súdu bol sťažovateľovi doručený dňa 16. decembra 2011.“

Sťažovatelia tvrdia, že «Nečinnosťou porušovateľa základného práva sťažovateľa vznikla sťažovateľovi ujma spôsobená bezdôvodným predlžovaním stavu právnej neistoty, kedy všeobecné súdy nedokázali rozhodnúť sťažovateľovu vec v primeranej lehote. Treba zároveň prihliadnuť na fakt, že požadovaná náhrada škody predstavuje výšku finančných prostriedkov investovaných do tzv. „nebankových subjektov“, pričom tieto finančné prostriedky predstavovali dlhoročné úspory sťažovateľa.

S ohľadom na vyššie uvedené sa domnievame, že závažnosť vzniknutej ujmy a jej okolnosti sú veľmi významnej kvality a žiadame preto súd, aby prihliadol k tejto skutočnosti.

V priebehu skutkového stavu (článok I tejto sťažnosti) ide o porušenie základného práva, aby sa sťažovateľova vec prerokovala bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.».

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnostiach sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

«1. Základné právo sťažovateľa Š. F. [v sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 2156/2012 „sťažovateľky A. F.“, pozn.] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo postupom Okresného súdu Bratislava I a následným postupom Krajského súdu v Bratislave porušené.

2. Š. F. [v sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 2156/2012 „sťažovateľky A. F.“, pozn.] priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 4.500,- EUR (slovom: štyritisícpäťsto

eur), ktoré mu je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť na účet advokátskej kancelárie H., s. r. o., č. ... vedený v ... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia (2 právne úkony v zmysle § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a) a b), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) sťažovateľovi Š. F. [v sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 2156/2012 „sťažovateľky A. F.“, pozn.] v sume 323,50 EUR (slovom: tristodvadsaťtri eur a 50 centov), na účet advokátskej kancelárie H., s. r. o., č. ... vedený v ... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

Sťažovatelia podľa petitov obsiahnutých v oboch sťažnostiach namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru „*postupom Okresného súdu Bratislava I a následným postupom Krajského súdu v Bratislave*“, t. j. nekonkretizujú, akým postupom (v akom konaní) okresného súdu, resp. krajského súdu mali byť porušené nimi označené práva podľa ústavy, resp. dohovoru. Ústavný súd, uprednostňujúc materiálny prístup k ochrane ústavnosti, zohľadnil obsah oboch sťažností a na tomto základe ich predbežne prerokoval v rozsahu namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 9 C 122/2004 a sp. zn. 9 C 65/2010, ako aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 378/2011.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí na spoločné konanie, avšak v súlade s § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy primerane použiť na prípadné spojenie vecí § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2155/2011 a sp. zn. Rvp 2156/2011, z ktorých vyplýva ich skutková a právna súvislosť [totožnosť v subjektoch, proti ktorým sťažnosť smeruje (namietaný postup okresného súdu a krajského súdu v identických konaniach), rovnaký skutkový stav a identická právna argumentácia], ako aj skutočnosť, že sťažovatelia sú zastúpení tým istým právnym zástupcom, ústavný súd rozhodol aplikujúc § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 9 C 122/2004 a sp. zn. 9 C 65/2010 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 378/2011

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto

možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním vecí na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) ochrana základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu porušovanie týchto práv označenými orgánmi verejnej moci (v danom prípade okresným súdom a krajským súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu týchto práv postupom príslušných orgánov verejnej moci, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Zo skutočností už uvedených v časti I tohto uznesenia vyplýva, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 9 C 122/2004 bolo právoplatne skončené 8. septembra 2011 a konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 9 C 65/2010 bolo právoplatne skončené 28. decembra 2011, pričom v rovnaký deň bolo právoplatne skončené aj konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 9 Co 378/2011. Sťažovatelia doručili svoje sťažnosti ústavnému súdu až 15. februára 2012, t. j. zjavne v čase, keď okresný súd a ani krajský súd už nemohli svojím postupom porušovať ich základné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani ich právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na tomto závere nič nemení skutočnosť, že

proti právoplatnému rozsudku krajského súdu podali sťažovatelia 16. januára 2012 dovolanie.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosti sťažovateľov po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažností bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2012